

และก็ต้องในมิติของการพิจารณาถึงเล่ห์เหลี่ยมในการการดึงคนออกจากศาสนาอิสลามของพวกอรรอฟีฏาะฮ์ซึ่งในแง่นี้พวกไซออนิสต์ไม่ได้มีพิษสงเท่าอรรอฟีฏาะฮ์ นอกจากนี้คำพูดของชาวชะลัฟที่พูดกันว่ากลุ่มนอกคอกอย่างอรรอฟีฏาะฮ์อันตรายกว่าไซออนิสต์ก็มีปรากฏให้เห็นกันโดยทั่วไปในตำราของพวกเขา สิ่งนี้เป็นเรื่องที่ทราบกันดีสำหรับคนมีความรู้ นอกเสียจากคนที่เป็นอิกวานไส้ในซึ่งไม่ยอมรับชะลัฟแบบดั้งเดิมเท่านั้น!

ส่วนการพูดว่า “ไซออนิสต์อันตรายกว่าอรรอฟีฏาะฮ์” ก็เป็นสิ่งที่ถูกต้องในมิติของการพิจารณาถึงการยึดครองปาเลสไตน์, การคุกคามผู้นำชาติอาหรับและการทำลายชีวิตและทรัพย์สินของมุสลิมที่อยู่ในเขตการยึดครองของพวกเขา

หากพูดกันในมิติของการนับถือศาสนาของประชาชาติอิสลามในภาพใหญ่แล้ว อิทธิพลของไซออนิสต์มีผลต่อความเปี่ยงเบนของมุสลิมและการออกจากศาสนาอิสลามไปน้อยกว่าชีอะฮ์มาก ยิ่งไปกว่านั้นยังน้อยกว่าลัทธิเสรีนิยมที่อิกวานไปพินอปปิเทาอยู่ด้วยซ้ำ!

อย่างไรก็ตามแต่ การวิเคราะห์สถานการณ์สงครามในโลกมุสลิมเวลานี้ จำต้องอยู่บนฐานของการพิสูจน์ได้แล้วว่าอิหร่านทำสงครามกับไซออนิสต์เพื่อช่วยเหลือชาวปาเลสไตน์จริง เพราะหากการสู้รบเป็นไปเพื่อตอบโต้การรุกรานที่ไซออนิสต์กระทำต่ออิหร่าน มันก็ไม่ต่างอะไรหากในอนาคตจีนจะเปิดศึกถล่มอเมริกาเพราะเข้ามารุกราน่านฟ้าจีนหรือเพราะอเมริกาต้องการล้มระบบสังคมนิยมในจีน หากอิกวานเทายังไม่ตาสว่างพอที่จะเข้าใจประเด็นนี้ อิกวานเทาก็คงมานั่งวิเคราะห์ชาวหลอกชาวบ้านและเปลี่ยนจุดยืนกลับไปกลับมาอย่างที่เราเห็นกันอยู่ในเวลานี้!

สรุปได้ว่า พวกอิกวานทางสีเทา คือกลุ่มการเมืองที่ล้มเหลวและไร้หน้ายา!

❧ ❧ อิกวานสีเทา, ชีอะฮ์และความเชื่อมโยงที่ต้องเข้าใจ

ได้เห็นบทความของ “คนชี้ตลาดและไม่เคยเรียนแนวทางชะลัฟเสียที” บางคนจากในหมู่อิกวานสีเทาได้เขียนแก้ตัวให้ “พระอาจารย์อิกวานสีเทา” ของพวกเขาซึ่งมีเนื้อหาที่ซ้ำๆ อยากจะวิจารณ์กลับดังนี้

การโกหกที่หนึ่ง

อิกวานสีเทาได้กล่าวว่า

“ชะละฟีย์มองว่าอะมาซหมดความชอบธรรมเพราะรับความช่วยเหลือทางการเงินจากอิหร่าน”

วิภาษ

จุดยืนของข้าฯ นั้นมีอยู่ว่า ข้าฯ ไม่ได้วิจารณ์ไปที่ประเด็นการรับเงินจากอิหร่าน หากแต่จุดยืนของข้าฯ ที่ถามพวกอิกวานทำไมเป็นสิบปีและพวกอิกวานเขาก็มักไขสือไม่ตอบก็คือ

1. ทำไมอะมาซถึงรับรองว่าชีอะฮ์คืออิสลามแขนงหนึ่ง, โคโมเนย์คืออิมาม, ขอคูอาห์ให้โคโมเนย์, ละหมาดตามหลังคอเมเนอีย้, รับรองว่านายพล กอซิม สุไลมานีย้คือชะฮีดแห่งอัลอักศอ นี่คือนั่นที่ข้าฯ ตั้งคำถามต่อจุดยืนของขบวนการอะมาซ แต่ทว่าอิกวานสีเทามักแก้ตัวด้วยการเบี่ยงเบนไปหยิบประเด็นเรื่องการรับความช่วยเหลือจากกาฟิรมากลบเกลื่อน ทั้งที่อะมาซมองแม่ทัพชีอะฮ์เป็นมุสลิมชะฮีด!
2. ข้าฯ ถามถึงมาตรฐานในการวิจารณ์ของอิกวานสีเทาที่มีต่อรัฐบาลอิหร่านและตุรกี ไม่ได้ตั้งประเด็นเรื่องความชอบธรรมในการต่อสู้ของชาวซ็อซชะฮ์

การโกหกที่สอง

อิกวานสีเทารายนี้กล่าวว่า “หากพระอาจารย์ของเขาเป็นอิกวานจริง มันก็ไม่ได้เสียหายอะไร”

วิภาษ

คำพูดนี้คงไม่มีปัญหาใดหากพระอาจารย์อิกวานสีเทาและพวกสานุศิษย์ผู้โง่เขลาไม่โกหกสังคมว่า “มีแต่เราะบือ อัลมัดเคาะลีย้และมุฮัมมัด อะมาน อัลญามีย้” เท่านั้นที่ตัดสินว่าแนวทางอิกวานหลงผิด ทั้งที่ชัยคุบินบาซ, อัลอุษัยมินและนักปราชญ์ชะละฟีย์อื่น ๆ มากมายได้ตัดสินว่าแนวทางของอิกวานคือแนวทางอันหลงผิด ฉะนั้นปัญหาของพวกอิกวานสีเทาก็คือ การแอบอ้างและโหนนักปราชญ์ชะละฟีย์แต่สอดใส่อุดมการณ์ของอิกวาน!

การโกหกที่สาม

อิกวานสีเทาผู้นี้ได้กล่าวว่า

“พระอาจารย์อิกวานสีเทาของตนเองก็เคยวิจารณ์ ชัยคุยซูฟ อัลเกาะเราะฆอวียี แต่โดยภาพรวมแล้วเป็นการวิจารณ์อย่างให้เกียรติ และยังยกย่องด้วยซ้ำ”

วิภาษ

เขาคงลืมไปแล้วว่า พระอาจารย์อิกวานสีเทาเคยพูดถึงอัลเกาะเราะฆอวียีไว้ด้วยสำนวนต่อไปนี้

“นักวิชาการทั้งในกลุ่มประเทศอาหรับและในประเทศไทยบางท่านที่แสดงตนเป็นนักวิชาการที่อยู่ในทางสายกลาง โดยตีความว่าไม่ใช่หัวรุนแรงและไม่ใช่นักปลุ่ปลอยปละละเลย สังคมบางกลุ่มจึงเข้าใจว่า ใครที่ยึดมั่นกับสิ่งที่เป็นหลักการของอัลอิสลามถึงแม้ว่าจะถูกต้อง แต่ถ้าส่วนมากในสังคมรับไม่ได้ (เช่น การปิดหน้าสำหรับมุสลิมะฮ์) ก็จะเชื่อว่ากลุ่มเหล่านี้ (ผู้ยึดมั่น) เป็นพวกหัวรุนแรงหรือเคร่งครัดเกินไป จึงทำให้สังคมมองกลุ่มเหล่านี้ในแง่ตำหนิและไม่พอใจ ผลที่ปรากฏเกิดจากคำแนะนำของนักวิชาการที่ไม่ทำความเข้าใจอย่างรอบคอบ อยากรกตัวอย่างให้อ่านเข้าใจในเหตุการณ์ปัจจุบันนี้ คือนักวิชาการศาสนาในประเทศอาหรับที่มีชื่อเสียงและถือเป็นนักวิชาการที่ได้รับการยกย่องว่า พิตวาของท่านเป็นพิตวาที่อยู่ในทางสายกลางคือ เชคุยซูฟ กือรฎอวียี ท่านเป็นผู้รู้ที่มีบทบาทในการเผยแพร่ศาสนาและต่อสู้เพื่อสิทธิธรรม แต่นักวิชาการในโลกมุสลิมได้ตำหนิแนวทางเข้าใจศาสนาของท่าน เพราะพิตวาของท่านมักจะเป็นพิตวาที่หาทางออกให้กับประชาชนอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงหลักฐานที่ถูกต้อง ท่านเชคุยซูฟ กือรฎอวียี ก็มีพิตวาที่แปลกประหลาดเช่น อนุญาตให้มุสลิมที่อยู่ในยุโรป ทุเงินด้วยดอกเบียเพื่อซื้อบ้านส่วนตัว, พิตวาอนุญาตให้ฟังเพลงฟังดนตรีโดยกล่าวหาผู้ห้ามว่าเป็นพวกหัวรุนแรง, พิตวาอนุญาตให้มีการปะปนระหว่างผู้หญิงผู้ชายในกิจกรรม, พิตวาอนุญาตให้มุสลิมในสหรัฐอเมริกาที่เป็นทหารร่วมมือถล่มประเทศมุสลิม เช่นอัฟกานิสถาน เป็นต้น เชคกือรฎอวียีมีเหตุผลเสมอในพิตวาดังกล่าวคือ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่กุลละฟีน (ผู้ปฏิบัติบทบัญญัติ) ทั้ง ๆ ที่เรื่องห้ามริบาอ ห้ามฟังดนตรี ห้ามปะปนผู้หญิงกับผู้ชาย และห้ามร่วมมือกับศัตรูเพื่อถล่มมุสลิมนั้น มีตัวบทที่ชัดเจน ซึ่งพิตวาของเชคกือรฎอวียี

นอกจากขัดกับตัวบทแล้ว ก็ยังสวนทางกับฟัตวาคณะอุละมาอ์ส่วนมากทั่วโลกมุสลิม แนวทางของเชคยูซุฟ กือรฏอวีย์ กำลังถูกเผยแพร่ในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจและตีความบทบัญญัติของอิสลาม จึงส่งผลให้นักวิชาการบางท่านที่ไม่รอบคอบกว้างขวางในการศึกษา และตรวจสอบหลงกับแนวทางนี้ ทำให้สังคมมุสลิมในประเทศไทยได้รับความสับสนจากฟัตวาแปลกประหลาดเช่นนี้” คัดจากบทความชื่อ “ทางสายกลางในอิสลามคืออะไร?”

ข้าฯ ไม่อาจทราบได้เลยว่า อิกวานที่พิทักษ์ครูของตนผู้นี้ยังเก็บข้อเขียนนี้ของอาจารย์อิกวานสีเทาของตนไว้อยู่หรือไม่? และหากเขาจำบทความนี้ได้ ข้าฯ มีคำถามถึงเขา 2 ข้อดังนี้

1. ที่อาจารย์ของเขาเขียนว่า “ฟัตวาอันโหล่มให้มุสลิมในสหรัฐอเมริกาที่เป็นทหารร่วมมือถล่มประเทศมุสลิม เช่นอัฟกานิสถาน” พวกอิกวานเทาเคยใช้จุดยืนเดียวกันนี้ประณาม ยูซุฟ อัลเกาะเราะะฆอวีย์บ้างหรือไม่? ในขณะที่พวกคุณสร้างวาทกรรมลงว่า ซัยคุเราะบือฟัตวารับใช้เข้าทางยิว แล้วฟัตวาฉบับนี้ของยูซุฟ อัลเกาะเราะะฆอวีย์จะต้องถูกข้อหา “โตะครูอิกวานยิว” หรือเป็น “มุนาฟิกอิกวานยิว” เยี่ยงที่ปากของพระอาจารย์ของพวกอิกวานเทาเคยส่ารอกหรือไม่?
2. วรคที่พระครูอิกวานเทาระบุไว้ว่า “จึงส่งผลให้นักวิชาการบางท่านที่ไม่รอบคอบกว้างขวางในการศึกษา และตรวจสอบหลงกับแนวทางนี้ ทำให้สังคมมุสลิมในประเทศไทยได้รับความสับสนจากฟัตวาแปลกประหลาดเช่นนี้” อะไรคือความหลงผิดของอัลเกาะเราะะฆอวีย์ที่พวกอิกวานเทาเคยวิจารณ์ไว้ในอดีต? และทุกวันนี้จุดยืนของพวกอิกวานเทาได้กลับลำแล้วใช่หรือไม่? แล้วมีประโยชน์อะไรอีกที่อิกวานเทาจอมซี้ตลาดจะหันไปพูดถึงความเป็นชะละฟีเย่เมื่อครั้งอดีต? มีประโยชน์อะไรที่จะคุยโวว่าเคยต่อต้านชีอะฮมายาวนาน!

การโกหกที่สี่

อิกวานสีเทากล่าวว่า

“จุดที่ทำให้ฝ่ายชะละพียุโกรธอิควานเทา มาจากการที่พระครูของเขามองว่าอิควาน เป็นพี่น้องมุสลิมที่สามารถร่วมทำงานกันได้และเข้าใจกันได้”

วิภาษ

นี่คือคำโกหกอย่างหน้าไม่อาย ไร้ซึ่งเกียรติของผู้ศรัทธา ทั้งนี้เพราะในอดีต อาจารย์ของพวกคุณเคยสอนหลักศรัทธาของชาวชะลัฟซึ่งส่วนหนึ่งจากคำสอนเหล่านั้นคือ การห้ามโค่นล้มผู้นำทราซในประเทศมุสลิมอย่างชัดเจน แต่ภายหลังกลับพลิกผันและประกาศว่าคำสอนประการนี้คือ ลัทธิอัลมัดเคาะลีย!

ก็มาน้อยแล้วที่อาจารย์ของคุณกลับลำเปลี่ยนจุดยืนไป? แล้วจะมากลบเกลือนสร้างภาพหล่อโยนบาปให้คนอื่นแบบนี้ ช่างไร้ยางอายสิ้นดี!

ที่สำคัญไปกว่านั้นคือ จุดเริ่มต้นของความขัดแย้งระหว่างข้าฯ และอิควานสีเทา มาจากการที่ข้าฯ วิภาษแนวทางอิควานตามหลักวิชาการ แล้วพระอาจารย์อิควานสีเทาของคุณก็ออกแถลงการณ์ที่เต็มไปด้วยการโกหกแทบทุกบรรทัดของแถลงการณ์ ทั้งเรื่องที่ว่าข้าฯ ได้ตักเตือนข้าฯ แล้ว “ทั้งทางตรงและทางอ้อม” และอื่น ๆ

ประเด็นนี้ได้เคยมีการเผชิญหน้าและพูดคุยกันไปแล้วระหว่างข้าฯ กับพวกอิควานสีเทา อีกหนึ่งในคนที่นัดหมายข้าฯ ให้ไปคุยในครั้งนี่ก็คือศิษย์รักของอิควานเทาที่บัดนี้ได้กลายเป็นฆาตกรไปแล้ว แต่น่าละอายมากไปกว่านี้คือ การที่อิควานตนนี้ยังเชื่อเชิญ “บ่าวยาว” เพื่อนสนิทของฆาตกรไปออกคลิปใส่ร้ายข้าฯ และทีมงานของสำนักพิมพ์อัสซาบิฏูน

การโกหกที่ห้า

อิควานเทาผู้นี้ใช้ตรรกะว่า

“ถ้ามีโจรบุกเข้าบ้าน ไล่เจ้าของบ้านจนต้องไปหลบอยู่ในห้องน้ำ เจ้าของบ้านหยิบขันหรือขวดมาสู้ แต่กลับถูกกล่าวหาว่าเป็นโจร แล้วถ้าเจ้าของบ้านที่กำลังอดอยากในห้องน้ำนั้น มีคนแอบส่งอาหารหรือของใช้เข้าไปช่วย ไม่ว่าจะเป็นชีอะฮ์หรือกาฟิร ในสถานการณ์เช่นนั้น เจ้าของบ้านจะปฏิเสธความช่วยเหลือหรือไม่? แน่แน่นอนว่าเขาต้องรับไว้ และนี่ไม่ได้หมายความว่า

ว่าเขาถูกหลอกใช้หรือถูกควบคุมโดยผู้ให้ความช่วยเหลือแต่อย่างใด เขาเพียงแต่รับความช่วยเหลือในยามคับขัน และรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ นี่คือนิสัยที่พระครูอริความเทากำลังมอง”

วิภาษ

นี่คือนิสัยแท้ของอริความเทาซึ่งมักนิยมการเปลี่ยนประเด็นและเฉไฉ

ประการแรก อิหร่านไม่ได้ส่งอาหารหรือของใช้เข้าไปช่วย การยกตัวอย่างของคุณมันเป็นตัวอย่างเท็จที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ที่สำคัญ ตอนนี้อิหร่านที่คุณมองเขาว่าเป็นคนส่งอาหารและของใช้ไปอยู่ที่ไหนเล่าในการช่วยเหลือชาวปาเลสไตน์?

ประการที่สอง อิหร่าน คือโจรที่ปล้นสะดมประเทศซุนนีย์หลายประเทศ ทั้งในซีเรีย, เลบานอน, เยเมน, อิรัก เป็นต้น การคุกคามของอิหร่านต่อประเทศมุสลิมส่งผลให้ประชาชนในดินแดนเหล่านั้นล้มตายกันเป็นหลักล้าน อีกทั้งอิหร่านยังเป็นโจรที่ยิงซีปนาวุธใส่ดินแดน “สองฮะรอม” ของมุสลิม ธรรมชาติของคุณคือยกตัวอย่างเท็จที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง เป็นวิธีการอนุมานที่ซับซ้อนไร้สาระสะท้อนภาวะของ “คนไร้การเรียนรู้” ของเขาอย่างแท้จริง

ประการที่สาม การรับความช่วยเหลือจากอิหร่าน (หากพวกอรรอฟีฎะฮ์ช่วยเหลือมุสลิมอย่างแท้จริง) ก็ไม่ใช่ปัญหาอะไรและซ้ำๆ ไม่เคยพูดว่า การรับความช่วยเหลือโดยตัวของมันคือความผิด ซ้ำๆ ดำเนินการรับรองว่า “ชีอะฮ์ก็เป็นอิสลาม” ของแกนนำอะมาซบางคนอาทิ การยกย่องว่า นายสุไลมานีย์ ฆาตกรสงครามในอิรักและซีเรียว่าเป็น “ชะฮีดของอัลกุฎซุ” แล้วอริความสีเทาในไทยก็ปิดหูปิดตาไม่พูดสิ่งนี้ออกไป

ซ้ำๆ ดำเนินความคิดของพวกอริความเทาที่กำลังหลอกผู้คนในเวลานี้ว่า ศัตรูที่แท้จริง “มีเพียงแค่อิสราเอลเท่านั้น!” ส่วน “ชีอะฮ์กลายเป็นมิตรที่ดีไปแล้ว!” ฉะนั้น “ใครไม่สนับสนุนอิหร่าน คนนั้นคือมุนาฟิก!”

ถามว่าอริความเทารายนี้ไปมุดหัวอยู่ที่ไหนตอนที่พวกอริความสีเทาสำรอกวาจาเท็จเยี่ยงนี้ออกสู่สื่อสาธารณะ? ซ้ำร้ายไปกว่านั้น อริความเทาก็ยังคงโดนหลอกให้เชื่อไปว่า อิหร่านคือวีรบุรุษที่สงวน้ำและข้าวแก่ชาวปาเลสไตน์!

การโกหกที่หก

อิควานสีเทากล่าวว่า

“แต่ข้อกล่าวหาที่ว่าเราทุกคนหรือส่วนใหญ่ถูกอิหร่านหลอกใช้ให้สู้รบแล้วถูกทอดทิ้งนั้น เป็นการมองที่ผิวเผินและไม่เข้าใจบริบทความเป็นจริงของสถานการณ์ในตะวันออกกลาง”

วิภาช

แล้วอะไรคือการมองที่ลึกซึ้งและเข้าใจบริบทของความเป็นจริงเล่า ออย่าลอย!

สงครามเมื่อสองเดือนที่แล้วคืออะไร การสู้รบจริงหรืออะไร? แล้วที่อิควานสีเทาเคยสนับสนุน ตอนนี้ได้ผลอะไรบ้าง?

 การโกหกที่เจ็ด

อิควานสีเทากล่าวว่า

“ถ้าจะแลกหมัดต่อหมัด เราก็อยากถามกลับว่า แล้วประเทศอาหรับที่รับเงินช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาละ? พวกท่านมีจุดยืนอย่างไร? อย่างเช่นอียิปต์ที่รับความช่วยเหลือทางทหารและเศรษฐกิจจากสหรัฐฯ จอร์แดนที่ได้รับเงินช่วยเหลือหลายร้อยล้านดอลลาร์ หรือแม้แต่ซาอุดีอาระเบียที่มีความสัมพันธ์ทางการทหารอย่างแน่นแฟ้นกับสหรัฐฯ ประเทศเหล่านี้ประสบความสำเร็จมากเท่ากับเพื่อน้องชาวปาเลสไตน์หรือไม่?”

วิภาช

การรับเงินจากกาฬิรหรือความช่วยเหลือทางการทหารจากกาฬิร ไม่ใช่ปัญหาที่ข้าฯ วิจารณ์ คำถามคือ ในประเทศเหล่านี้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา มีใครบ้างที่บอกว่า “นะศอรอคืออิสลาม” “จอร์จ บุช คือเซฮีด” หรือ “อัลอิมาม อรรอฮิล ทรัมป์”? เหมือนที่ฮะมาซได้รับรองอิหร่าน, โคโมเนย์และคอมาเนฮีย?

และถ้าจะแลกหมัดต่อหมัดกันจริงแล้ว ข้าฯ ก็อยากถามกลับว่า พวกอิควานที่ตำซาอุดีอาระเบียและมัดเคาะลีย์มีจุดยืนอย่างไรเวลาข้าราชการจากซาอุดีอาระเบียเยือนไทย แล้วตนเองก็เป็นแนวทางในการเข้าประจวบสอพลอ ยังไม่นับทุนทางการเงินที่รับเข้ากระเป๋าจากชาติที่พวกคุณเรียกว่า “เตาอิฐ” และ “พันธมิตรยิว”?

ส่วนเรื่องที่ “ชาวอุทธาระเบียเริ่มมีความสัมพันธ์ที่ดีกับอิหร่าน” นั่นก็เป็นเรื่องการทูต และข้าฯ ไม่ได้วิพากษะมาชในเรื่องการทูต ข้าฯ วิพากษะมาชในเรื่องการรับรองแนวทาง ชีอะฮฺว่าคืออิสลาม และวิพากษ์อิควานสีเทาที่สอนให้คนมองอิหร่านเป็นฮีโร่!

การโกหกที่แปด

อิควานสีเทาผู้นี้แก้ตัวว่า

“มีข้อกล่าวหาอีกเรื่องหนึ่งที่ถูกนำมาโจมตีคือ พวกคุณชอบด่าแต่โลกอาหรับ ด่าแต่ผู้นำอาหรับ แต่ไม่เคยด่าตุรกี ไม่เคยด่าอิรัก ไม่เคยด่าคนมลายูที่ได้แต่ชูธง หรือมุสลิมที่ไม่เอาไหนทั้งหลาย” ตามจริงจุดยืนในเรื่องนี้มันชัดเจนมาตลอด: ทุกประเทศ ทุกกลุ่ม ทุกองค์กร ทุกคน ที่ไม่ยื่นมือช่วยเหลือพี่น้องของเรา ที่ไม่แสดงท่าทีต่อการสูญเสีย และการถูกอธรรม ล้วนแต่ควรถูกประณามทั้งสิ้น รวมถึงเราทุกคนด้วย พวกเราทุกคนคือกลุ่มคนที่ต้องรับผิดชอบต่อความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับชาวปาเลสไตน์ ไม่มีข้อยกเว้นสำหรับประเทศใด ไม่ว่าจะเป็นประเทศอาหรับ ตุรกี หรือประเทศอื่นใด เรื่องนี้ชัดเจนมากครับ”

วิภาษ

ข้าฯ ขอคุณหลักฐานหน่อยว่า สื่อของพวกคุณเคยวิจารณ์ตุรกีในระดับเดียวกันกับที่วิจารณ์อาหรับ และที่สำคัญไปกว่านี้ ข้าฯ มีคำถามไปถึงอิควานสีเทารายนี้ว่า

1. ทำไมอนุบัญญัติของฮะมาซจึงไม่เคยตำหนิผู้นำตุรกี เท่าที่ข้าฯ ทราบท่าทีของเรา ในทางกลับกันเขากลับตำหนิอุละมาฮ์เสียแทน?
2. อิควานสีเทากลับใช้คำว่า “ตุรกี, แอร์โดอานคือข้าของยิว ผู้นำมุนาฟิก” แบบเดียวกับที่เคยตำหนิผู้นำอาหรับหรือไม่? ถ้ากลับช่วยทำให้ดูในแบบเดียวกันหน่อยเถิด!
3. ถ้าอิควานสีเทาอ้างว่า “เราดำเนินประณามทุกคนที่ไม่ยื่นมือช่วยเหลือพี่น้องของเรา ที่ไม่แสดงท่าทีต่อการสูญเสีย และการถูกอธรรม” ข้าฯ ขอถามว่าอิควานสีเทากลับประณามอิควานด้วยกันที่รับงบประมาณและทำงานรับใช้รัฐบาล

ชาอูดีอาระเบียหรือไม่? เราจะรอดูความกล้าหาญและมาตรฐานที่จริงจังจากเขา
กันต่อ!

ท่านอัลลามะฮฺ บักร์ อบูซัยด ร.ฮ. นักปราชญ์ชะละฟีย์ที่อิกวานเทอาชอบโหมมาอ้างอยู่
บ่อยครั้งได้กล่าวว่า

وَلِهَذَا تَجِدُ عُلَمَاءَ السُّنَّةِ عَلَى اخْتِلَافِ آفَاقِهِمْ تَتَّفِقُ كَلِمَتُهُمْ فِي نُصْرَةِ السُّنَّةِ، وَكَشَفِ الْبِدْعَةِ؛ لَوَحْدَةِ الْإِلْتِقَاءِ
عَلَى الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ، كَمَا يُعْلَمُ ذَلِكَ مِنْ أَدْنَى نَظَرَةٍ فِي مُصَنَّفَاتِ السُّنَّةِ، وَمِنْ أُرَاسِهَا كِتَابُ اللَّائِكَائِي.

“และด้วยเหตุนี้ ท่านจะพบบรรดานักวิชาการแห่งอะฮ์ลซุนนะฮฺที่แม้จะแตกต่างกัน
ในถิ่นฐานภูมิภาค แต่ถ้อยคำของพวกเขากลับเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการสนับสนุน
ช่วยเหลือต่ออัสซุนนะฮฺและการเปิดโปงบิตอะฮฺ ทั้งนี้เนื่องจากจุดร่วมเดียวกันของพวกเขา
เขาบนรากฐานของการยึดมั่นในอัลกุรอานและอัสซุนนะฮฺ ดังที่สิ่งดังกล่าวนี้จะถูกรับรู้กันได้
จากการขั้นต่ำที่สุดของการพิจารณาไปในตำราเล่มต่าง ๆ ของอัสซุนนะฮฺ และส่วนหนึ่งจาก
เล่มที่สำคัญที่สุดจากตำราต่าง ๆ ของอัสซุนนะฮฺนั้น คือหนังสือของท่านอัลลาละกาอียฺ”

คำพูดข้างต้นของท่านอัลลามะฮฺ บักร์ อบูซัยด ร.ฮ. สอนทางอย่างชัดเจนกับจุดยืนของ
พระครูอิกวานเทอา เพราะสำหรับท่านครูอิกวานเทานั้น นักวิชาการมุสลิมควรจะทำหน้าที่
สร้างความสามัคคีบนสภาพที่เกิดความแตกต่างในด้านหลักศรัทธาและการคงอยู่ของบิตอะฮฺ
อย่างยึดเยื้อในสังคมมุสลิม!

ท่านอัลลามะฮฺ บักร์ อบูซัยด ร.ฮ. กล่าวต่อไปว่า

وَلَا تَنْسَ أَنْ يَمُرَّ نَظْرُكَ عَلَى مَا ذَكَرَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ فِي الْحَدِيثِ الْإِمَامِ الْبُخَارِيُّ - رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى - إِذْ قَالَ:
كَتَبْتُ عَنْ أَلْفِ نَفَرٍ مِنَ الْعُلَمَاءِ وَزِيَادَةٍ، وَلَمْ أَكْتُبْ إِلَّا عَمَّنْ قَالَ: الْإِيمَانُ قَوْلٌ وَعَمَلٌ، وَلَمْ أَكْتُبْ عَمَّنْ قَالَ:
الْإِيمَانُ قَوْلٌ.

أَمَّا لَوْ كَانَتِ الدَّعْوَةُ عَلَى رُسُومِ الْأَحْزَابِ، وَقَوْلِ الْجَمَاعَاتِ، الَّتِي لَا تَلْتَقِي بِكُلِّ مَا لَدَيْهَا مَعَ مِنْهَاجِ التَّبَوُّعِ فِي
الدَّعْوَةِ؛ لَوَجَدَ الرَّجُلُ الْإِنْقِسَامَ، وَتَعَدَّدَ الْمَنَاهِجَ، فَبِأَيِّ الْمَنَهَجَيْنِ يَأْخُذُ؟ الَّذِي دُعِيَ إِلَيْهِ أَمْ الَّذِي رَحَلَ إِلَيْهِ؟
واعتبر هذا في حال عصرنا؛ تجد ما أقول لك قضية مسلمة.

“และอย่าได้ลืมที่จะทำให้การพิจารณาของท่านดำเนินไปบนสิ่งที่ท่านจะมีภูมิคุ้มกัน
ในวิชาหะดีษ คืออัลอิมามอัลบุคอรียฺ رضي الله عنه เมื่อครั้งที่ท่านได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าได้บันทึก (หลักการ
ของอัสซุนนะฮฺ) จากนักวิชาการมากกว่าหนึ่งพันคน และข้าพเจ้าไม่บันทึกจากผู้ใดเลย
นอกจากผู้ที่กล่าวว่า อีมานคือคำพูดและการกระทำ และข้าพเจ้าไม่บันทึกจากผู้ใดกล่าวว่า อี
มานคือคำพูดเท่านั้น

หากว่าการตะอวะฮฺตั้งอยู่บนการวางแผนงานของพรรคการเมืองและเป้าหมาย
ของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้สอดคล้องประสานด้วยทุกสิ่งทุกอย่างที่พวกเขามีเข้ากับวิถีแห่งศาสนทูต
ในการเผยแผ่ศาสนาแล้ว ผู้เดินทางคงจะได้พบกับการแบ่งแยกและความหลากหลายของ
แนวทาง แล้วเขาจะยึดตามแนวทางใดในสองแนวทางนั้น? แนวทางที่เขาถูกเรียกร้องให้ไป
หา หรือแนวทางที่เขาเดินทางไปหา? และจงพิจารณาสิ่งนี้ในสภาพของยุคสมัยเราเถิด
แล้วท่านจะพบว่าสิ่งที่ข้าฯ กล่าวไปกับท่านนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้”

إِنَّهُ مِنْهُمْ أَنْبِيَاءُ اللَّهِ وَرُسُلُهُ، كُلُّهُمْ يَفْتَتِحُ الدَّعْوَةَ بِقَوْلِهِ: ﴿أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [النحل: 36].
وَهَكَذَا الْمُجَدِّدُونَ لِدَعْوَةِ خَاتَمِ الرُّسُلِ ﷺ عَلَى هَذَا الصَّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ الثَّابِتِ عَلَى تَطَوُّلِ الْقُرُونِ، وَإِنْ
تَجَدَّدَتِ الْوَقَائِعُ، وَتَغَيَّرَتِ الْأَحْوَالُ، وَاخْتَلَفَتِ الْأَفْطَارُ؛ كُلُّهُمْ أَوَّلَ مَا يَبْدُؤُونَ بِرَفْعِ رَايَةِ التَّوْحِيدِ، وَتَحْقِيقِ كَلِمَةِ
الْإِخْلَاصِ، وَالنَّذَارَةَ عَنِ الشِّرْكِ، وَطَرَحَ مَظَاهِرِهِ، وَالتَّطْهِيرَ مِنْ خَفَايَاهُ، وَلِهَذَا تَأْتِي أَحْكَامُ دِينِ اللَّهِ وَشَرْعِهِ، تَتَابَعُ
اعْتِقَادًا وَقَوْلًا وَعَمَلًا. وَتَأْتِلُ سِرًّا أَنَّ الدَّعْوَةَ مَتَى كَانَتْ كَذَلِكَ؛ كَانَ أَهْلُهَا أَعَمَّقَ فِي دِينِ اللَّهِ، وَأَبْعَدَ عَنِ
الْبِدْعِ وَالْأَهْوَاءِ الْمُضِلَّةِ.

“แท้จริงมันคือวิถีแห่งบรรดานบีของอัลลอฮ์และบรรดารอซูลของพระองค์ ทั้งหมด
ของพวกเขาเริ่มต้นการเผยแผ่ด้วยคำกล่าวของพวกเขาว่า:

قَالَ تَعَالَى: ﴿أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [النحل: 36]

จงเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์และจงหลีกเลี่ยงจากอิทธิพลของ (16:36)

และเช่นเดียวกันเยี่ยงนี้แหละ บรรดาผู้ฟื้นฟูการเผยแผ่ของศาสนทูตองค์สุดท้าย
ต่างก็อยู่บนทางที่เที่ยงตรงซึ่งมันคงนี้ตลอดการล่องไปของศตวรรษต่าง ๆ ถึงแม้ว่า

เหตุการณ์ต่าง ๆ จะเกิดขึ้นใหม่ สภาพการณ์จะเปลี่ยนแปลงไป และภูมิภาคต่าง ๆ จะแตกต่างกันออกไปก็ตาม ทั้งหมดของพวกเขาเวลานั้น สิ่งแรกที่พวกเขาเริ่มคือการยกธงแห่ง **เตาฮีดขึ้น** การทำให้ล้อยคำแห่งความบริสุทธิ์ (ในการภักดี) เป็นจริง การดักเตือนให้ระวังจากการตั้งภาคี การขจัดสิ่งที่ปรากฏออกมาให้เห็นของการตั้งภาคี และการชำระล้างจากสิ่งเร้นลับของการตั้งภาคี และด้วยเหตุนี้ บทบัญญัติแห่งศาสนาของอัลลอฮ์และกฎหมายของพระองค์ จึงดำเนินมาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องประสานกัน ทั้งในด้านความเชื่อ ด้านคำพูด และด้านการกระทำ และจึงพิจารณาความลับประการหนึ่งว่า การเผยแผ่ศาสนานั้น เมื่อใดที่เป็นเช่นที่กล่าวไป บรรดาผู้ที่ยึดมั่นในแนวทางนั้นย่อมมีความหยั่งลึกในศาสนาของอัลลอฮ์ยิ่งกว่า และย่อมอยู่ห่างไกลจากอูตริกรรมและอารมณ์ใฝ่ต่ำที่ทำให้หลงผิดยิ่งกว่า”

أَمَّا الْفِرْقُ وَالْأَحْزَابُ (الْجَمَاعَاتُ) الَّتِي تَنْشَأُ فِي مَنْهَجِهَا الدَّعْوَى عَلَى غَيْرِ هَذَا الْأَسَاسِ؛ فَمَا هِيَ إِلَّا رُدٌّ فِعْلٍ لِلْحَالَةِ الْمُتَرَدِّدَةِ: السِّيَاسِيَّةِ، أَوْ الْاجْتِمَاعِيَّةِ، أَوْ الْعِلْمِيَّةِ الَّتِي عَايَشَهَا الْمُؤَسَّسُ:

فَإِذَا عَايَشَ سُقُوطَ مَا يُسَمَّى بِالْخِلَافَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ؛ أَقَامَ دَعْوَتَهُ عَلَى الْمُطَالَبَةِ بِالْحُكْمِ (تَوْحِيدِ الْحَاكِمِيَّةِ). وَإِذَا عَايَشَ الْمُؤَسَّسُ تَفَكُّكَ (الْأَقْلِيَّاتِ الْمُسْلِمَةِ) أَقَامَ دَعْوَتَهُ عَلَى أَسَاسِ الرِّبْطِ الْأَخَوِيِّ بِالْخُرُوجِ إِلَى الْفُرَى وَالْفَلَوَاتِ.

وَإِذَا عَايَشَ تِلْكَ الْمَوْجَةَ الْمَلْعُونَةَ (جَحْدَ وَجُودِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ)؛ أَقَامَ دَعْوَتَهُ عَلَى أَسَاسِ تَحْقِيقِ (تَوْحِيدِ الرُّبُوبِيَّةِ) بِإِبْتَاتِ الرَّبِّ الْخَالِقِ الرَّازِقِ سُبْحَانَهُ.

فَاعْتَبِرْ أَيَّ جَمَاعَةٍ أَوْ فِرْقَةٍ تَقُومُ بِمَا أَحَاطَ بِنَشَأَتِهَا؛ لِتَعْرِفَ الْأَصْلَ الَّذِي بُنِيَتْ عَلَيْهِ دَعْوَتُهَا، فَمَا كَانَ مَبْنِيًّا عَلَى غَيْرِ مِنْهَاجِ النُّبُوَّةِ وَرَايَةِ التَّوْحِيدِ؛ فَإِنَّهُ مِنْهَجٌ دَعْوِيٌّ عَلَى جَنْبَتِي الصِّرَاطِ، وَأَهْلُهُ مِنْ جَمَاعَةِ الْمُسْلِمِينَ، وَلَيْسُوا جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ، وَفُرُبُهُمْ مِنَ الطَّائِفَةِ الْمَنْصُورَةِ وَالْفِرْقَةِ النَّاجِيَةِ بِقَدْرِ مَا لَدَيْهِمْ مِنْ أَنْوَارِ النُّبُوَّةِ وَمَشْكَاةِهَا.

فَهَلْ إِلَى مَرَدٍّ إِلَى مِنْهَاجِ النُّبُوَّةِ فِي الدَّعْوَةِ مِنْ سَبِيلٍ!؟

“ส่วนกลุ่มก๊กและพรรคการเมือง (คณะบุคคล) ที่ก่อตั้งแนวทางการเผยแผ่ของตน ขึ้นมาบนพื้นฐานอื่นที่ไม่ใช่พื้นฐานนี้ ย่อมมิใช่อะไรอื่นนอกจากเป็นเพียงปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสถานการณ์ที่ตกต่ำ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง ด้านสังคม หรือด้านวิชาการที่ผู้ก่อตั้งได้ประสบ

มา: ดังนั้น หากเขาประสบกับเหตุการณ์การล่มสลายของสิ่งที่เรียกว่า คิลาพะฮ์อิสลามียะฮ์ เขาก็จะสถาปนาการเผยแผ่ของเขาขึ้นบนการเรียกร้องอำนาจการปกครอง (เตาฮีดอัลฮากิ มียะฮ์) และหากผู้ก่อตั้งประสบกับความแตกแยกของชนกลุ่มน้อยมุสลิม เขาก็จะสถาปนาการเผยแผ่ของเขาขึ้นบนพื้นฐานของการเชื่อมโยงฉันพี่น้องด้วยการออกไปเผยแผ่ตามหมู่บ้านและถิ่นทุรกันดาร และหากเขาประสบกับกระแสคลื่นอันถูกสาปแช่ง (คือการปฏิเสธการมีอยู่ของอัลลอฮ์ ผู้ทรงบริสุทธิย์) เขาก็จะสถาปนาการเผยแผ่ของเขาขึ้นบนพื้นฐานของการทำให้ (เตาฮีดอาร์รูปียะฮ์) เป็นจริงด้วยการยืนยันถึงการมีอยู่ของพระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงประทานปัจจัยยังชีพ

จงพิจารณาจากกลุ่มขบวนการหรือก๊กใดก็ตาม โดยดูจากสภาพแวดล้อมในช่วงที่ก่อตั้งกลุ่มนั้นขึ้นมา เพื่อที่คุณจะได้รู้ถึงรากฐานที่การเผยแผ่ของพวกเขาถูกสร้างขึ้นมา ดังนั้น สิ่งใดก็ตามที่มีได้สร้างขึ้นบนวิถีแห่งศาสนทูตและธงแห่งเตาฮีด สิ่งนั้นก็ถือเป็นแนวทางการเผยแผ่ที่อยู่บนขอบสองข้างทาง (นอกเหนือ) ของเส้นทางหลัก (เปรียบเสมือนอยู่บนสองข้างทางของถนนสายหลัก-ผู้แปล) และสมาชิกของกลุ่มนั้นถือเป็นเพียงกลุ่มหนึ่งจากประชาคมมุสลิม (มินญะมาอะติลมุสลิมิน) แต่พวกเขาไม่ใช่ประชาคมมุสลิมทั้งหมด (ญะมาอะตุลมุสลิมิน)⁴⁵⁶ และความใกล้ชิดของพวกเขากับกลุ่มผู้ได้รับชัยชนะและกลุ่มผู้รอดพ้นนั้น จะมากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณแสงสว่างแห่งวิถีศาสนทูต (ที่พวกเขายึดมั่นอยู่ในใจ) และแหล่งที่มาของแสงสว่างนั้น ดังนั้น... จะยังมีหนทางใดอีกบ้างที่จะให้เราวนกลับไปสู่วิถีแห่งศาสนทูตในการเผยแผ่ศาสนา?!”

คำพูดของท่านอัลลามะฮ์ บักร์ อิบูซัยด ในวาระนี้ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าท่านคัดค้านแนวทางการเผยแผ่ศาสนาของขบวนการอิกวานุลมุสลิมินที่ใช้สถานการณ์ของการล่ม

⁴⁵⁶ คำว่า “เป็นเพียงกลุ่มหนึ่งจากประชาคมมุสลิม (มินญะมาอะติลมุสลิมิน) แต่พวกเขาไม่ใช่ประชาคมมุสลิมทั้งหมด (ญะมาอะตุลมุสลิมิน)” หมายความว่า พวกเขาคือกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เป็นมุสลิม (เป็นส่วนหนึ่งของประชาคมมุสลิม) แต่ไม่ใช่ภาพรวมของประชาคมมุสลิมทั้งหมดที่ยึดถือตามแนวทางของท่านนบี ดังนั้นท่านซัยคัคาลังสือว่า อย่าเอาชื่อกลุ่มของตัวเองไปแอบอ้างว่าเป็นตัวแทนของประชาคมมุสลิมทั้งหมด เพราะกลุ่มเหล่านี้เป็นเพียงส่วนย่อยที่มีทัศนะหรือแนวทางเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

สลายแห่งระบอบอิสลามมาเป็นแกนกลางในการก่อร่างรากฐานของการตะวะฮ์สำหรับกลุ่มของพวกเขา จนกระทั่งได้ละเลยมิติของการสถาปนาอัตเตาฮีดไป! ซ้ำร้ายไปกว่านั้น เมื่อโลกมุสลิมกำลังเผชิญหน้ากับความอธรรมที่มาจากน้ำมือของไซออนิสต์ พวกอิกวานเทาก็หันสั้นเท้าด้วยการยกย่องเชิดชูไซอะฮ์และอิหร่านในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งจากศาสนาอิสลาม โดยไร้ซึ่งย่างอายต่อสิ่งที่ตนเองได้เคยตกฟิรอาร์รอฟีญาอะฮ์ไว้มากกว่า 20 ปีที่ผ่านมา

ท่านอัลลามะฮฺ บักรฺ อุบัยดฺ⁴⁵⁷กล่าวต่อไปว่า

وَيَجَلَىٰ بَعْدَ هَذَا أَنَّ افْتِتَاحَ الدَّعْوَةِ لَمْ يَكُنْ بِحَرْبٍ صُوفِيٍّ، وَلَا كَلَامِيٍّ عَقْلَانِيٍّ، وَلَا سِيَاسِيٍّ، لَمْ يَكُنْ بِوَاسِطَةِ شَيْءٍ مِنْ ذَلِكَ، لَكِنَّهُ مِنْهَا جُ التَّبَوُّعُ فِي الدَّعْوَةِ بِتَكْوِينِ الْجَمَاعَةِ الْمُسْلِمَةِ: الْمُسْلِمُ الْمُوحَّدُ، أَوَّلًا، إِنَّهَا سُنَّةُ التَّدْرِجِ مِنْ أَصْلِ الْأَصُولِ إِلَى مَا بَعْدَهُ، الْإِنْطِلَاقُ فِي الدَّعْوَةِ مِنْ رَايَةِ التَّوْحِيدِ (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) بِحَقِّهَا وَمُقْتَضَاهَا إِلَى أَحْكَامِ الشَّرْعِ كَافَّةً.

“และสิ่งที่จะปรากฏชัดเจนหลังจากนี้คือ การเริ่มต้นของการเผยแผ่ศาสนานั้น ไม่ได้เริ่มด้วยพรรคพวกแบบซูฟี, ไม่ได้เริ่มด้วยแนวทางปรัชญาแบบกะลาม, และไม่ได้เริ่มด้วยการเมืองแต่อย่างใด มันไม่ได้เกิดขึ้นผ่านช่องทางของสิ่งหนึ่งใดจากสิ่งเหล่านั้นเลย ทว่า มันคือวิถีแห่งศาสนทูตในการเผยแผ่ศาสนาด้วยการก่อร่างสร้างประชาคมมุสลิม (ญะมาอะตุลมุสลิมีน) ขึ้นมา นั่นคือ มุสลิมผู้ให้เตาฮีด (เอกภาพ) แต่อัลลอฮ์ เป็นลำดับแรก

แท้จริงแล้วมันคือสุนนะฮ์ (แบบอย่าง) แห่งการค่อยเป็นค่อยไป จากรากเหง้าของรากเหง้าทั้งปวงไปสู่สิ่งที่ตามมาหลังจากนั้น คือการเริ่มต้นเผยแผ่โดยยึดเอาธงแห่งเตาฮีด (ลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮ์) เป็นที่ตั้ง ทั้งด้วยสิทธิของมันและข้อกำหนดของมัน (ผลลัพธ์ของคำปฏิญาณตน) ไปสู่บทบาทญะฮัดแห่งศาสนาทั้งมวล”⁴⁵⁷

เชื่อได้เลยว่า คำพูดของท่านอัลลามะฮฺ บักรฺ อุบัยดฺ⁴⁵⁷ข้างต้นนี้ หากผู้พูดคือ ชัยคฺ ท่านหนึ่งท่านใดที่ยกย่องชัยคุเราะบือ อัลมัดเคาะลียฺ⁴⁵⁸เสียแล้ว พวกอิกวานเทารั้ปัญญาใน

⁴⁵⁷ บักรฺ บินอัब्ดุลละฮฺ อุบัยดฺ, *ฮุกุมุอัลอินติมาอ์อัลฟิรกอวัลอะฮฺบาบวัลญะมาอาตอัลอิสลามียะฮฺ*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (อัดดัมมาม: ดารุอีนุลญะฮัดลิณนัชรวิตเตาฮีด, 1410), หน้า 79-81.

บ้านเมืองของเราจะป่าวประกาศว่า เจ้าของคำพูดคือสมาชิกของกลุ่มอัลมัดเคาะลีย์อย่าง
แน่นอน!

ข้าฯ หวังว่าการได้เล่าเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นในอดีตจากบางแง่มุมพร้อมกับโยงหาสิ่งที่
กำลังเกิดในปัจจุบัน อาจจะช่วยให้นักรู้เก่าที่กำลังสนับสนุนการวิพากษ์วิจารณ์ผู้นำอาหรับเข้าใจ
ประเด็นปัจจุบันที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น และยังไม่ตกเป็นเหยื่อของการปั่นกระแสที่อาจเกิดขึ้นอีกใน
อนาคต